

SAATEKS

Puidusektor on kohalikku taastuvat loodusressurssi kasutav ja vääriindav tööstusharu, millel on väga oluline roll kogu Eesti majanduse arengus. Puidutööstus annab neljandiku Eesti töötleva tööstuse kogutoodangust. Kui lisada sellele veel metsandus ja puidusektoriga seotud ehituse ning transpordi allharud, siis on üle kümnendiku Eesti sisemajanduse koguproduktist loodud metsanduses ja puidutööstuses. Veelgi olulisem on puidusektori panus Eesti eksporti, sest see on praktiliselt ainus töötleva tööstuse haru, mis tasakaalustab teiste tööstusharude poolt loodavat negatiivset väliskaubandusbilanssi. Seetõttu on väga oluline analüüsida Eesti metsa- ja puidusektori konkurentsivõimet, millel on strateegiline tähtsus kogu Eesti majandusele.

Järgnevas raamatus tuaksegi välja puidusektori konkurentsivõime analüüsi tulemused, osutatakse sektori arengu põhiprobleemidele ning pakutakse võimalused nende lahendamiseks ning arengu toetamiseks. Raamat valmis Tartu Ülikooli majandusteaduskonna rahvusvahelise ettevõtluse ja välismajanduse õppe- tooli õppejõudude ja teadurite töörühma viimase kahe aasta töö tulemusena. Töörühma liikmed olid professor Urmas Varblane, vanemteadurid Tiia Vissak ja Tõnu Roolah, teadurid Kadri Ukrainski ja Priit Vahter, magistrandid Riina Lättemägi, Liis Polli, Katrin Appo ja Sirli Laur. Töö põhineb kahte liiki allikatel. Esiteks kasutati mitmekülgset statistilist materjali metsa ja puidusektori kohta nii rahvusvahelistest andmebaasidest (FAOSTAT, UNIDO, UN Comtrade Statistics) kui ka Eesti Statistikaametist (Eesti ettevõtete majandusnäitajad), Tolliametist (ekspordistatis-

tika) ning ettevõtete aastaruannetest. Teiseks väärtuslikuks allikmaterjaliks oli töörühma liikmete tehtud 12 intervjuud Eesti puidusektoris tegutsevate haruliitude ja ettevõtete juhtidega, mis võimaldasid hoopis sügavamalt mõista sektori senist arengut ja võimalikke takistusi.

Kollektiivne monograafia koosneb 17 peatükist, mis on koondatud neljaks osaks. I osa annab ülevaate tööstusharu konkurentsivõime analüüsi teoreetilistest alustest. Selle raames määratletakse konkurentsivõime mõiste määratlemine tööstusharu tasandil ja luuakse konkurentsivõime mõõtmiseks vajalike näitajate süsteem. Järgnevalt arutletakse klasterkäsitluse võimaluste üle tööstusharu või majandussektori konkurentsivõime analüüsimisel ning tuuakse mõned näited, kuidas on puidusektorit kui klastrit seni käsitletud. Monograafia teoreetilise osa lõpetab peatükk, mis uurib võrgustikkäsitlusi ja nende kasutamist ettevõtete konkurentsivõime suurendamisel süveneva rahvusvahelistumise kaudu. Raamatu II osa on pühendatud Eesti puidusektori ekspordi konkurentsivõimele. Selle raames esitatakse puidusektori ekspordivõime üldise analüüsi tulemused peamiste toodete ja sihtturgude kaupa. Järgnevalt käsitletakse puidusektori ekspordivõime tugevaid ja nõrku külgi võrdluses peamiste konkurentidega. III osas käsitletakse Eesti puidusektori peamiste allharude – sae-, puitplaadi-, mööbli-, tselluloosi- ja paberitööstuse, akende ning uste ja puitmajade tootmise konkurentsivõimet. IV osas eelnevates osades käsitletu üldistatakse. Algul hinnatakse puidusektori konkurentsivõime üldist olukorda ja seejärel käsitletakse kahes eraldi peatükis kahte kõige olulisemat probleemide valdkonda – tooraine ja tööjõu temaatikat. Viimases peatükis kirjeldatakse Eesti metsa- ja puidutööstuse võimalikke arengutsenaariume, analüüsitakse maailmaturu vastavate valdkondade prognoose ning seejärel prognoositakse Eesti vastavate tööstusharude tootmismahтусid ja tööhõivet.

Raamatu valmimisele aitas kaasa väga meeldiv koostöö Eesti Metsatööstuse Liiduga, Eesti Puutööliiduga, Eesti Puitmaja-liiduga, Eesti Akna- ja Uksetootjate Liiduga. Autorid soovivad eraldi tänada A. Agasilda, M. Arulat, Z. Botvinkinat, T. Karjust, T. Kolki, K. Kukke, E. Kuldkeppi, A. Kulli, A. Petersoni, M. Riistoppi, M. Šorinit, A. Talijärve, kes olid valmis intervjuudeks oma aega kulutama. Loodetavasti jätkub senine meeldiv koostöö edaspidi.

Käesolev kogumik on autorite teadmiste kohaselt esimene katsetus võtta ühes raamatus kokku metsa ja puidusektori senine areng Eestis. Seetõttu on kindlasti töös ka palju ebatäpsusi, mis tulenevad raamatu autorite piiratud võimalustest süveneda antud teemasse. Kindlasti on väga oodatud kirjalikud märkused ja soovitusel, mis võimaldaksid edaspidi põhjalikumat käsitlust. Märkused võiks saata järgmisel aadressil: Tartu Ülikooli majandusteaduskond, rahvusvahelise ettevõtluse õppetool, Narva mnt 4, Tartu 51009, e-mail: Urmas.Varblane@ut.ee

Urmes Varblane,
uurimisrühma juht